

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سازمان پژوهش‌های فقهی

به نام خدا

مشور اخلاق پژوهش

بایدی از خداوند سبحان و اعتماد بر این که عالم محضر خداست و بواره نیکو بر احوال انسان و به منظور پاس داشت مقام بلند دانش و پژوهش و نظریه‌ایست
بیاگاه دانشگاه اسلامی فرسنگ و تمدن بشری، نادانشیان و اصحاب بیات علمی و اصدای دانشگاه آزاد اسلامی مشهد می‌گردیم اصول زیر را در انجام
فحایت‌های پژوهشی مد نظر قرار داده و از آن تخطی نکنیم:

- ۱- اصل برانست: التزام بر برانست جویی از حرکت و رفتار غیر حرفه‌ای و اعلام موضع نسبت به کسانی که حوزه علم و پژوهش را به شایبه‌های غیر علمی می‌آلایند.
- ۲- اصل رعایت انصاف و امانت: تمهید به اجتناب از حرکت‌های جانب‌داری غیر علمی و محافظت از اموال، تجهیزات و منابع و اختیار.
- ۳- اصل ترویج: تمهید به رواج دانش و ابداع نتایج تحقیقات و انتقال آن به همکاران علمی و دانشمندان به غیر از مواردی که منع قانونی دارد.
- ۴- اصل احترام: تمهید به رعایت حریم با حرمت باور انجام تحقیقات و رعایت جانب‌تقدیر و خودداری از حرکت‌های حرمت شکنی.
- ۵- اصل رعایت حقوق: التزام بر رعایت کامل حقوق پژوهشگران و پژوهش‌مندان (انسان، حیوان و نبات) و سایر صاحبان حق.
- ۶- اصل رازداری: تمهید به صیانت از اسرار و اطلاعات محرمانه افراد سازمان، دانشوران و کوشور و کلیه افراد و نهادی مرتبط با تحقیق.
- ۷- اصل حقیقت‌جویی: تلاش در راستای پی‌جویی حقیقت و وفاداری بر آن و دوری از حرکت‌های پنهان‌سازی حقیقت.
- ۸- اصل ناپاکیت‌مادی و مسمومی: تمهید به رعایت کامل حقوق مادی و معنوی دانشگاه و کلیه همکاران پژوهش.
- ۹- اصل منابع علمی: تمهید به رعایت ضوابط علمی و در نظر داشتن پیشرو و توسعه کشور و کلیه مراحل پژوهش.

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران مرکزی
دانشکده ادبیات و علوم انسانی، گروه فقه و مبانی حقوق اسلامی
پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)
گرایش: فقه و مبانی حقوق اسلامی

عنوان:

بررسی تطبیقی حقوق طرفین قبل از عقد ازدواج در مذاهب خمسه و حقوق موضوعه ایران

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر امراله نیکومنش

استاد مشاور:

جناب آقای دکتر احمدرضا خزایی

پژوهشگر:

مریم فرهادی

تابستان ۱۳۹۱

تقدیم به

پدر و مادر عزیزم

آن دو اسوه پر معنای حیات که دریای سیکران صبر و ایستادگی اند و با آرمانهای والایشان، همواره مشوق راهم و امید بخش زندگی ام بوده اند. زحمت و محبت های بی سائبه شما راجع می نهم و این قطره ناخیز علمی را تقدیمتان می نمایم.

پدر بزرگوارم

فداکاریت پشتوانه استقامتم

کلامت امید بخش تلاشم

مهرت فریادس بزرگ قلمم بوده است

ایزدیکتار به لطف داشتن عزیزم، همچون شام از عمق جان سپاسگذارم.

مادر فداکارم

می خواهم تمام زینق های دلم را نثار کنم و با تماشای نگاهت به آرامش دریا برسم، چرا که عشق را در کالبدم جاری می کند. مادرم، من الفبای محبت را از تو آموختم و با بجنده مهربانت به اوج هستی رسیدم. در زندگی ام جریان داشته باش تا جریان داشته باشم. دستان مهربانت را می بوسم و بر دیده می منت می گذارم.

تقدیر و تشکر

بدون شک جایگاه و منزلت معلم، اجل از آن است که در مقام قدردانی از زحمات بی‌شائبه‌ی او با زبان قاصر و دست ناتوان چیزی بنگارم.

اما از آنجایی که تجلیل از معلم، پاس از انسانی است که هدف و غایت آفرینش را تأمین می‌کند از استاد با کمالات و شایسته، جناب آقای دکتر ام‌الله نیکونش که در کمال سع و صدر، با حسن خلق و فروتنی، از پیچ‌لگی در این عرصه بر من دریغ نمودند و زحمت و راهمایی این رساله را بر عهده گرفتند.

و از استاد عالم فرزانه جناب آقای دکتر احمد رضا خزایی، مدیریت محترم گروه، که زحمت مشاوره این رساله را منتقل شدند و استاد با تقوا و دل‌سوز، جناب آقای دکتر علی بهرامی نژاد که قبول زحمت فرمودند و داوری رساله اینجانب را بر عهده گرفتند، کمال تشکر و قدردانی را دارم.

و، وظیفه خود می‌دانم که از خانواده بزرگوار دایم که موجبات ادامه تحصیل اینجانب را فراهم نمودند صمیمانه سپاسگزاری نمایم.

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

- اینجانب مریم فرهادی دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد نا پیوسته به شماره دانشجویی ۸۸۱۰۶۸۶۸۹۰۰ در رشته فقه و حقوق اسلامی که در تاریخ ۹۱/۵/۱ از پایان نامه خود تحت عنوان " بررسی تطبیقی حقوق طرفین قبل از عقد ازدواج در مذاهب خمس و حقوق موضوعه ایران " با کسب نمره ۱۹/۲۵ و درجه عالی دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:
- ۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و.....) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه های موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.
 - ۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی ارائه نشده است.
 - ۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.
 - ۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی: مریم فرهادی

تاریخ و امضاء:

بسمه تعالی

در تاریخ ۱۳۹۱/۵/۱

دانشجوی کارشناسی ارشد خانم مریم فرهادی از پایان نامه خود
دفاع نموده و با نمره بحروف و با درجه
مورد تصویب قرار گرفت.

امضاء استاد راهنما

بسمه تعالی
دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تهران مرکزی
دانشکده ادبیات و علوم انسانی

XX

(این چکیده به منظور چاپ در پژوهش نامه دانشگاه تهیه شده است)

نام واحد دانشگاهی: تهران مرکزی کد واحد: ۱۰۱	کد شناسایی پایان نامه: ۱۰۱۲۰۴۰۷۹۰۱۰۱۷
عنوان پایان نامه: بررسی تطبیقی حقوق طرفین قبل از عقد ازدواج در مذاهب خمسسه و حقوق موضوعه ایران	
نام و نام خانوادگی دانشجو: مریم فرهادی شماره دانشجویی: ۸۸۱۰۶۸۶۸۹۰۰ رشته تحصیلی: فقه و مبانی حقوق اسلامی	تاریخ شروع پایان نامه: ۱۳۹۰/۹/۴ تاریخ اتمام پایان نامه: ۱۳۹۱/۵/۱
استاد / استاذان راهنما: دکتر امراله نیکومنش استاد / استاذان مشاور: دکتر احمدرضا خزایی	
آدرس: کرمانشاه - بر خیابان خیام - پلاک ۱۸۷ تلفن: ۰۸۳۱۷۲۸۶۵۹۲	
<p>چکیده پایان نامه (شامل خلاصه، اهداف، روشهای اجرا و نتایج به دست آمده):</p> <p>پژوهش حاضر تحت عنوان «بررسی تطبیقی حقوق طرفین قبل از عقد ازدواج در مذاهب خمسسه و حقوق موضوعه» با توجه به اهداف پژوهش که بررسی حقوق زن و مرد قبل از ازدواج و بیان نقاط اشتراک و افتراق دیدگاههای مذاهب خمسسه و قانون می باشد با استعانت از کتب فقهی و حقوقی و مقالات و نرم افزار به بیان بحث پرداخته است. هر یک از زن و مرد قبل از ازدواج حق انتخاب همسر دارند و شایسته است که از اوصاف ظاهری و باطنی یکدیگر که در ازدواج اهمیت دارد مطلع گردند عده ای از فقها معتقدند: مردی که قصد ازدواج دارد می تواند به صورت و دستهای زن مورد نظر نگاه کند و عده ای نیز معتقدند علاوه بر صورت و دستها می توان از روی لباس نازک به تمام بدن زن و محاسن و مواضع زینت وی نگاه کند. فاصله زمانی میان خواستگاری و اجرای صیغه عقد ازدواج را نامزدی گویند، نامزدی تعهد به انعقاد زوجیت نمی باشد و رابطه جنسی آنان در دوران قبل از نکاح غیر مشروع است. نتایج پژوهش نشان می دهد که قانونگذار به زن و مرد این امکان را داده است که تا آخرین لحظه قبل از وقوع عقد از تصمیم خود بازگردند و وعده ازدواج را بر هم بزنند در صورت انحلال نامزدی و ایجاد خسارت، چنانچه نامزد علت موجهی برای امتناع از نامزدی داشته باشد ضامن جبران خسارت نمی باشد اما اگر علت موجهی برای امتناع از وصلت نداشته باشد خسارت وارده را باید جبران نماید.</p> <p>کلیدواژه‌ها: خواستگاری مضاعف، جواز نظر، نامزدی، علقه زوجیت، استرهاد ایدایا</p>	

سجده

تاریخ و امضا:

مناسب است
 مناسب نیست

نظر استاد راهنما برای چاپ در پژوهش نامه دانشگاه

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات

۱-۱ مقدمه.....	۲
۲-۱ بیان مسئله	۳
۳-۱ اهداف تحقیق	۴
۴-۱ ضرورت و اهمیت موضوع	۴
۵-۱ سؤال های تحقیق	۵
۶-۱ فرضیه های تحقیق	۵
۷-۱ روش تحقیق	۶
۸-۱ پیشینه تحقیق	۷

فصل دوم : خواستگاری

بخش اول

۱-۲ تعریف خواستگاری.....	۱۰
۱-۱-۲ خواستگاری در لغت فارسی	۱۰
۲-۱-۲ خواستگاری در لغت عربی	۱۱
۳-۱-۲ تعریف خواستگاری در اصطلاح حقوقی	۱۱
۴-۱-۲ تعریف خواستگاری در اصطلاح فقهی	۱۳
۵-۱-۲ خواستگاری از طرف مرد از دیدگاه قانون	۱۴
۱-۵-۱-۲ از دیدگاه سنت	۱۴
۲-۵-۱-۲ از دیدگاه عرف	۱۵
۶-۱-۲ خواستگاری از طرف زن از دیدگاه قانون	۱۵
۱-۶-۱-۲ از دیدگاه سنت	۱۶
۲-۶-۱-۲ از دیدگاه عرف	۱۸
۷-۱-۲ خواستگاری برای ازدواج موقت	۱۸

۸-۱-۲ خواستگاری اینترنتی و توصیه های لازم ۱۹

۹-۱-۲ مسئولیت ناشی از خواستگاری غیر مجاز ۲۴

بخش دوم

۲-۲ خواستگاری بر روی خواستگاری بعد از اعلام موافقت ۲۶

۱-۲-۲ دیدگاه فقهای امامیه ۲۶

۱-۱-۲-۲ استدلال قائلین به حرمت ۲۶

۲-۱-۲-۲ استدلال قائلین به کراهت ۲۷

۲-۲-۲ دیدگاه فقهای اهل تسنن ۲۸

۳-۲-۲ حکم وضعی ۲۹

۱-۳-۲-۲ دیدگاه فقهای امامیه و استدلال ایشان ۲۹

۲-۳-۲-۲ دیدگاه فقهای اهل تسنن ۳۰

۱-۲-۳-۲-۲ دیدگاه اول ۳۰

۲-۲-۳-۲-۲ دیدگاه دوم ۳۱

۳-۲-۳-۲-۲ دیدگاه سوم ۳۱

۴-۲-۲ خواستگاری بر روی خواستگاری قبل از اعلام موافقت ۳۱

۱-۴-۲-۲ دیدگاه فقهای امامیه ۳۱

۲-۴-۲-۲ دیدگاه فقهای اهل تسنن ۳۲

۱-۲-۴-۲-۲ دیدگاه اول ۳۲

۲-۲-۴-۲-۲ دیدگاه دوم ۳۲

فصل سوم: شرایط جواز نظر و خواستگاری زن معتده

بخش اول

۱-۳ حکم نگاه کردن و کلام ۳۵

۱-۱-۳ جواز نظر از دیدگاه فقه تشیع و تسنن ۳۵

۱-۱-۱-۳ جواز نظر دست و صورت و استدلال ۳۶

- ۳۷ ۲-۱-۱-۳ جواز نظر در محاسن و استدلال
- ۳۹ ۳-۱-۱-۳ جواز نظر زن به خواستگار
- ۴۰ ۴-۱-۱-۳ نظر مراجع
- ۴۱ ۲-۱-۳ عدم جواز نظر
- ۴۱ ۳-۱-۳ شرایط جواز نظر
- ۴۲ ۴-۱-۳ وقت دیدن
- ۴۳ ۵-۱-۳ محسنات گفتگوی دختر و پسر قبل از عقد ازدواج
- ۴۴ ۶-۱-۳ احتیاط در انتخاب همسر

بخش دوم

- ۴۶ ۲-۳ خواستگاری از زن معتده
- ۴۶ ۱-۲-۳ دیدگاه اهل تشیع راجع به خواستگاری از زن معتده رجعی
- ۴۸ ۱-۱-۲-۳ خواستگاری از زن معتده بائن
- ۴۸ ۲-۱-۲-۳ حکم وضعی
- ۴۹ ۲-۲-۳ دیدگاه اهل سنت راجع به خواستگاری از زن معتده رجعی
- ۴۹ ۱-۲-۲-۳ خواستگاری از زن معتده بائن
- ۵۰ ۲-۲-۲-۳ خواستگاری از زن معتده وفات
- ۵۰ ۳-۲-۲-۳ حکم وضعی
- ۵۱ ۳-۲-۳ موارد منع و جواز خواستگاری

فصل چهارم : نامزدی

بخش اول

- ۵۵ ۱-۴ تعریف نامزدی و احکام آن
- ۵۵ ۱-۱-۴ تعریف نامزدی در حقوق موضوعه ایران
- ۵۶ ۲-۱-۴ نامزدی در حقوق مسیحیت
- ۵۷ ۳-۱-۴ پیشینه نامزدی در قوانین بیگانه

- ۵۷ ۱-۳-۱-۴ کشورهای گروه اول
- ۵۸ ۲-۳-۱-۴ کشورهای گروه دوم
- ۵۸ ۳-۳-۱-۴ کشورهای گروه سوم
- ۵۹ ۴-۱-۴ فلسفه حلقه نامزدی
- ۶۰ ۵-۱-۴ ماهیت حقوقی نامزدی
- ۶۱ ۶-۱-۴ راه های اثبات نامزدی
- ۶۲ ۷-۱-۴ نکاح موقت در دوران نامزدی
- ۶۳ ۸-۱-۴ تمهیدات اندیشیده شده برای الزام آور نمودن تعهد به ازدواج

بخش دوم

- ۶۵ ۲-۴ انحلال نامزدی و آثار آن
- ۶۶ ۱-۲-۴ خسارت ناشی از برهم زدن نامزدی
- ۶۷ ۱-۱-۲-۴ امتناع نامزد از وصلت با علت موجه
- ۶۸ ۲-۱-۲-۴ امتناع نامزد از وصلت بدون علت موجه
- ۶۹ ۲-۲-۴ اشخاصی که می توانند مطالبه خسارت بنمایند
- ۶۹ ۳-۲-۴ خساراتی که می توان مطالبه نمود
- ۷۰ ۱-۳-۲-۴ خسارت معنوی
- ۷۱ ۴-۲-۴ دیدگاه فقها متقدم راجع به خسارت ناشی از انحلال نامزدی
- ۷۲ ۱-۴-۲-۴ دیدگاه فقها معاصر راجع به خسارت ناشی از انحلال نامزدی
- ۷۴ ۵-۲-۴ رأی دادگاه های کشورهای مسلمان راجع به خسارت ناشی از انحلال نامزدی
- ۷۴ ۱-۵-۲-۴ دادگاه های مخالف جبران خسارت
- ۷۵ ۲-۵-۲-۴ دادگاه های موافق جبران خسارت
- ۷۵ ۱-۲-۵-۲-۴ استناد به سوء استفاده از حق
- ۷۶ ۲-۲-۵-۲-۴ استناد به مسئولیت مبتنی بر تقصیر

فصل پنجم : استرداد هدایا

بخش اول

- ۱-۵ استرداد هدایا ۸۰
- ۱-۱-۵ هدایایی که عادتاً مصرف می شود ۸۱
- ۲-۱-۵ هدایایی که عادتاً نگاه داشته می شود ۸۱
- ۳-۱-۵ استرداد عکس ها و فیلم ۸۴
- ۴-۱-۵ استرداد نامه ها ۸۴
- ۵-۱-۵ وضع مهری که پیشاپیش داده شده است ۸۵
- ۶-۱-۵ اختلاف در مهر یا هدیه بودن چیزی که مرد به زن داده است ۸۷
- ۷-۱-۵ استرداد هدایا در صورت انحلال نامزدی در اثر فوت ۸۸

بخش دوم

- ۱-۲-۵ مرور زمان دعاوی ناشی از بهم خوردن وصلت (نامزدی) ۹۰
- ۲-۲-۵ ارائه گواهی نامه پزشک قبل از عقد ازدواج ۹۰
- ۳-۲-۵ جلوگیری از وصلت کسانی که بیماری مسری جسمی یا مرض روانی دارند ۹۲
- ۴-۲-۵ قانون الزام تزریق واکسن ضد کزاز برای بانوان قبل از ازدواج ۹۳
- ۵-۲-۵ تصویب نامه در خصوص آزمایش تالاسمی قبل از ازدواج ۹۵
- نتیجه گیری ۹۶
- پیشنهادات ۹۸
- منابع و ماخذ ۹۹

چکیده

پژوهش حاضر تحت عنوان «بررسی تطبیقی حقوق طرفین قبل از عقد ازدواج در مذاهب خمسسه و حقوق موضوعه» با توجه به اهداف پژوهش که بررسی حقوق زن و مرد قبل از ازدواج و بیان نقاط اشتراک و افتراق دیدگاههای مذاهب خمسسه و قانون می باشد با استعانت از کتب فقهی و حقوقی و مقالات و نرم افزار به بیان بحث پرداخته است. هر یک از زن و مرد قبل از ازدواج حق انتخاب همسر دارند و شایسته است که از اوصاف ظاهری و باطنی یکدیگر که در ازدواج اهمیت دارد مطلع گردند عده ای از فقها معتقدند: مردی که قصد ازدواج دارد می تواند به صورت و دستهای زن مورد نظر نگاه کند و عده ای نیز معتقدند علاوه بر صورت و دستها می توان از روی لباس نازک به تمام بدن زن و محاسن و مواضع زینت وی نگاه کند. فاصله زمانی میان خواستگاری و اجرای صیغه عقد ازدواج را نامزدی گویند، نامزدی تعهد به انعقاد زوجیت نمی باشد و رابطه جنسی آنان در دوران قبل از نکاح غیر مشروع است. نتایج پژوهش نشان می دهد که قانونگذار به زن و مرد این امکان را داده است که تا آخرین لحظه قبل از وقوع عقد از تصمیم خود بازگردند و وعده ازدواج را بر هم بزنند در صورت انحلال نامزدی و ایجاد خسارت، چنانچه نامزد علت موجهی برای امتناع از نامزدی داشته باشد ضامن جبران خسارت نمی باشد اما اگر علت موجهی برای امتناع از وصلت نداشته باشد خسارت وارده را باید جبران نماید.

کلیدواژگان: خواستگاری مضاعف، جواز نظر، نامزدی، علقه زوجیت، استرداد هدایا

فصل اول

کلمات

۱-۱ مقدمه

اراده ی عالمانه و حکیمانه حضرت حق ، در نظام گسترده ی هستی و پهن دشت خلقت و آفرینش اینگونه تعلق گرفت که برای هر چیزی جفتی وجود داشته باشد.

دین اسلام برای تحکیم حیات خانواده و قوام بخشیدن به آن حقوق ، وظایفی وضع کرده که رعایت آن سبب آسایش افراد در زندگی می شود، این حقوق قبل از ازدواج آغاز می شود و برای تمامی مراحل زندگی حقوقی خاص در نظر گرفته شده است.

خانواده از مهمترین عناصر تشکیل دهنده ملل امروز است، ارزش هر قوم و اجتماع منوط به اهمیت خانواده هاست و هر گاه خانواده دچار مشکل شود به همان نسبت حیات جامعه به خطر می افتد .

بدون تردید ازدواج بزرگترین و مهمترین تصمیم زندگی هر انسانی است که برای هر یک از زوجین سرنوشت ساز خواهد بود بنابراین بر هر دختر و پسر لازم است قبل از ازدواج از حقوق و تکالیفی که نسبت به همدیگرددارانند اطلاعات کافی کسب کنند در زمینه حقوقی که هر یک از زن و مرد قبل از عقد ازدواج نسبت به هم دارند احکام و قوانینی وضع گردیده است که بکارگیری آنها موجب بقاء و دوام زندگی طرفین می گردد.

۲-۱ بیان مسئله

تحقیق حاضر مشتمل بر پنج فصل می باشد: فصل اول که به کلیات اختصاص دارد و چهار فصل دیگر هر کدام به دو بخش تقسیم شده اند. فصل دوم که دارای دو بخش است. بخش اول آن اختصاص دارد به تعریف فقهی و حقوقی خواستگاری و همچنین تعریف خواستگاری از طرف مرد و بالعکس خواستگاری از طرف زن از دیدگاه قانون، سنت، عرف. در بخش دوم این فصل به احکام خواستگاری بر روی خواستگاری قبل از اعلام موافقت و بعد از اعلام موافقت از دیدگاه فقها اهل تشیع و اهل سنت همراه با استدلال ایشان و نیز به ذکر حکم وضعی پرداخته شده است. در فصل سوم، بخش اول به بررسی جواز نظر هنگام خواستگاری از دیدگاه فقهی پرداخته است که عده ای معتقدند جایز است که مرد به صورت و دست زنی که می خواهد با او ازدواج کند نگاه کند و عده ای معتقدند علاوه بر جواز صورت و دو دست، نگاه کردن به محاسن و مواضع زینت زن مباح می باشد با ذکر استدلال ایشان و پاسخ به آنها. و اما در بخش دوم از فصل سوم احکام خواستگاری از زن معتده در مذاهب شیعه و اهل سنت و نقاط اشتراک و افتراق دیدگاه ایشان، و حکم وضعی را بیان نموده است، و همچنین بخش اول از فصل چهارم تعریف نامزدی و پیشینه آن در قوانین بیگانه و ماهیت حقوقی نامزدی و نکاح موقت در دوران نامزدی را مورد بحث قرار داده است و بخش دوم از فصل چهارم به انحلال نامزدی و آثار آن و جبران خسارت وارده پرداخته و اینکه اگر امتناع نامزد از وصلت علت موجه داشته باشد یا بالعکس بدون علت موجه باشد اثری در جبران خسارت دارد یا نه؟

رأی دادگاههای کشورهای مسلمان عرب که مخالف یا موافق جبران خسارت هستند را مورد بررسی قرار داده است و در فصل پنجم که فصل آخر تحقیق می باشد بخش اول آن استرداد هدایا را مورد بحث و تحقیق قرار داده که آیا در صورت عدول از نامزدی میتوان هدایا را مطالبه کرد و اینکه استرداد هدایا در صورت انحلال نامزدی در اثر فوت ممکن است یا نه و در بخش دوم از فصل پنجم به الزام ارائه گواهی نامه ی پزشکی قبل از عقد ازدواج و نیز جلوگیری از وصلت کسانی که بیماریهای

جسمی و روانی دارند و به ذکر چند مسئله و پیشنهاد که جای آن ها در قانون خالی می باشد و قانونگذار به آنها توجهی نداشته است، پرداخته است.

۳-۱ اهداف تحقیق

هدف از تحقیق حاضر بیان حدود اختیارات، وظایف، محدودیت ها و حقوق هر یک از طرفین قبل از عقد ازدواج و نیز بررسی تطبیقی وجه اشتراک و افتراق فقه با قوانین موضوعه در خصوص موضوع خواستگاری و نامزدی و حقوق طرفین و همچنین بیان وحدت نظر فقه شیعه با اهل سنت و یا افتراق دیدگاه ها و نقد و بررسی نظرات مختلف و گزینش مستدل نظر راجع. امید است که در این تحقیق اهداف مورد نظر محقق گردد.

۴-۱ ضرورت و اهمیت موضوع

از آنجایی که ازدواج یکی از مهمترین ارکان زندگی می باشد علمای اسلامی در مذاهب مختلف و قانون مدنی ایران حقوقی برای طرفین چه پیش از ازدواج و چه بعد از ازدواج قراردادده اند. زن و مرد قبل از عقد ازدواج نسبت به هم حقوق و تکالیفی دارند. از جمله این حقوق، حق رفتن به خواستگاری و جواز نظر بر طبق موازین و شرایط خاصی که ذکر شده است. انتخاب این موضوع از آن جهت است که در دوران و نسل های گذشته معمولاً ایامی بنام نامزدی یا وجود نداشته یا مدت زمان خیلی کوتاهی بوده اما در حال حاضر به جهت تشخیص خانواده ضرورت دارد دختر و پسر تحت کنترل خانواده در این دوران نسبت به هم اطلاعات کافی را کسب نمایند دوره نامزدی متداول و طولانی تر شده است و از آن جهت که همه این روابط نامزدی به ازدواج منتهی نمی گردد در این تحقیق بررسی می شود که تا چه حدی دختر و پسر در دوران نامزدی می توانند روابط گفتاری و شنیداری داشته باشند و چنانچه در صورت انحلال نامزدی اختلافات حقوقی پیش آید و دعاوی بین

آنها ایجاد شود این تحقیق به بررسی حقوق هر یک از طرفین می پردازد. امید است که این تحقیق بتواند گامی هر چند کوچک در راستای تبیین و مشخص نمودن حقوق زن و مرد در مذاهب اسلامی قبل از عقد ازدواج بردارد.

۱-۵ سوال های تحقیق

- ۱- حقوق متصور و موضوعه برای زوجین پیش از ازدواج کدام است؟
- ۲- نقاط اشتراک و افتراق در حقوق مذکور در فقه شیعه و اهل سنت و حقوق موضوعه کدام است؟
- ۳- موارد نقص قانونگذاری در حقوق زوجین پیش از ازدواج کدام است؟

۱-۶ فرضیه های تحقیق

- ۱- هر یک از طرفین ازدواج مادامی که عقد ازدواج صورت نگرفته باشد نسبت به هم حقوقی دارند، من جمله خواستگاری کردن، جواز نظر در مراسم خواستگاری، انجام مراسم نامزدی و در صورت انحلال نامزدی، طرفی که موجب ایجاد خسارت شده است در صورتی که علت موجهی بر این امر نداشته باشد باید خسارت وارده را جبران نماید.
- ۲- اشتراک: هم حقوق موضوعه و هم فقه شیعه و اهل سنت حقوق خاصی را برای خواستگاری نمودن وضع کرده اند و همچنین خواستگاری کردن را رسماً از طرف مرد اعلام کرده اند مگر از مفهوم مخالف جملات عکس آن را ذکر کرده باشند و اما افتراق حقوق موضوعه با فقه در این است که از منظر فقه تأسیسی بنام نامزدی جایگاه شرعی ندارد در حقوق اسلام همیشه تصور شده است که بین زن و مرد یا رابطه زوجیت برقرار است یا خیر اما در حقوق موضوعه ایران ۵ ماده قانونی، (البته بامواد محذوف) حقوق طرفین را در ایام نامزدی بیان می دارد.

۳- فقدان پیشینه قانونگذاری در بعضی از مسائل موجب شده است که قانونگذار، تا کنون به این مساله مهم پرداخته است. دولت مکلف است کلاسهای مختلف آموزشی رایگان تشکیل دهد جهت آشنایی بیشتر طرفین ازدواج با حقوق و تکالیف نسبت به یکدیگر. و دفاتر اسناد رسمی ازدواج و عاقدان مکلفند از داوطلبان ازدواج گواهی شرکت در کلاسهای مذکور را بخواهند و همچنین داوطلبان ازدواج را مکلف کنند گواهی سلامت از بیماری مسری، جسمی یا مرض روانی و بیماری های جدید از قبیل ایدز و ... را از وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی که لیست آنها را هر ساله معین می کند از مراکز تعیین شده اخذ و به عاقد و سردفتر ارایه نمایند. و در صورت تخلف عاقد یا سردفتر به مجازاتهای ماده ۲ محکوم گردد.

۱-۷ روش تحقیق

روش تحقیق و تدوین این پایان نامه بر اساس روش کتابخانه ای می باشد که ابتدای امر منابع و مآخذ فارسی و عربی مورد نیازشناسایی و مورد مطالعه قرار گرفته و پس از آن مطالب مورد نیاز مربوط به بحث جمع آوری و فیش برداری شد و در پایان گردآوری و مدون شده است، گاه در حین تدوین با دستیابی به مطلب جدیدی پس از مطالعه مورد استفاده و به بحث اضافه شده است. در این روش از هر کتاب یا مقاله و هر مکتوب فقهی و حقوقی که در ارتباط با موضوع است استفاده شده و نیز از منابع و مآخذی همچون قرآن کریم، نهج البلاغه، کتابهای لغت، کتابهای فقهی امامیه و اهل سنت و کتاب ها و مقالات حقوقدانان، نرم افزارهای فقهی و حقوقی، پایان نامه ها استفاده شده است.